

International Conference on The School of Martyr Soleimani (ICSMS 2021)

Conceptual model of the dimensions of financial behavior of jihadi agents in Shahid Soleimani school

MortezaNiya, Hamid^۱; ghoroghchian, sadiq^۲; mahdiPour, javad^۳; zarei, mohammad^۴

Abstract

Behavioral finance -as one of the important and new sub-fields in the field of financial management- justifies the behavioral reasons and decisions of individuals in the field of finance and investment. The behavior of Shahid Soleimani - as a symbol of jihadi agent in the administrative system of the country - in the field of financial and economic activities, can be a model for other managers and agents and economic and financial activists. In this research, an attempt has been made to identify the dimensions of financial behavior in the school of Martyr Soleimani through interviews with friends and comrades of the martyr. Therefore, after reviewing the literature and extracting the dimensions of financial behavior, through in-depth interviews with 10 people related to this great martyr, the factors were extracted and categorized using the method of Thematic Analysis. In the descriptive coding stage, by studying the text of the interviews and related documents, about 134 codes related to the discussion in the five main axes of the martyr's activity were extracted; In the interpretive coding stage, descriptive codes were clustered and categorized and in the summarizing stage, the content map was extracted. The codes were divided into three dimensions: individual, organizational and social and in 9 components, the most prominent of which was identified based on the rate of repetition was sympathy and cooperation.

Keywords: Financial Behavior, Jihadi Agents, Shahid Soleimani School, Behavioral Finance, Conceptual Model

^۱: assistant professor at the Department of Islamic financial Management, Imam Hussain University, Tehran, Iran Mortazaniya@gmail.com

^۲Master student of Financial Management, Faculty of Management, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

^۳Master student of Financial Management, Faculty of Management, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

^۴Master student of Financial Management, Faculty of Management, Imam Hossein University, Tehran, Iran.

الگوی مفهومی ابعاد رفتار مالی کارگزاران جهادی در مکتب شهید سلیمانی

حمید مرتضی‌نیا^۱، صادق قرقچیان^۲، جواد مهدی پور^۳، محمد زارعی^۴

چکیده

مالی رفتاری به عنوان یکی از زیرشاخه‌های مهم و جدید در حوزه مدیریت مالی به توجیه دلایل رفتاری و تصمیمات افراد در حوزه مالی و سرمایه‌گذاری می‌پردازد. رفتار شهید سلیمانی - به عنوان نماد کارگزار جهادی در نظام اداری کشور- در حوزه فعالیت‌های مالی و اقتصادی، می‌تواند الگویی برای سایر مدیران و کارگزاران و فعالان اقتصادی و مالی باشد. در این تحقیق تلاش شده است تا ابعاد رفتار مالی در مکتب شهید سلیمانی از طریق مصاحبه با دوستان و هم‌زمان شهید شناسایی گردد. به همین خاطر پس از بررسی ادبیات موضوع و استخراج ابعاد رفتار مالی، از طریق مصاحبه عمیق با ۱۰ نفر از افراد مرتبط با این شهید بزرگوار، با استفاده از روش تحلیل مضمون عوامل استخراج و دسته‌بندی گردید. در مرحله کدگذاری توصیفی، از طریق مطالعه متن مصاحبه‌ها و مستندات مرتبط، حدود ۱۳۴ کد مرتبط با بحث در پنج محور اصلی فعالیت شهید استخراج گردید؛ در مرحله کدگذاری تفسیری، کدهای توصیفی خوشه‌بندی و دسته‌بندی شدند و در مرحله جمع‌بندی نقشه مضامین استخراج شد. کدهای احصاء شده در سه بعد فردی، سازمانی و اجتماعی و در ۹ مؤلفه تقسیم‌بندی گردید که برجسته‌ترین مؤلفه بر مبنای میزان تکرار مواسات و همیاری تشخیص داده شد.

کلیدواژه‌ها: رفتار مالی، کارگزاران جهادی، مکتب شهید سلیمانی، مالی رفتاری، الگوی مفهومی

^۱ استادیار دانشکده مدیریت دانشگاه جامع امام حسین (علیه السلام)، تهران، ایران، mortazaniya@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی، دانشکده مدیریت، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی، دانشکده مدیریت، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی، دانشکده مدیریت، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران.

مقدمه

مالی رفتاری به عنوان یک پارادایم جدید در حوزه مدیریت مالی در مقابل مالی کلاسیک و سنتی قرار گرفته است (هیرشلایفر، ۲۰۱۵). بر اساس دیدگاه مالی کلاسیک، انسان یک موجود اقتصادی است که تمام تصمیمات خود در حوزه سرمایه گذاری، تامین مالی و سایر فعالیت های اقتصادی را بر اساس منطق سودآوری بیشتر فردی اتخاذ می کند و بگونه ای منابع مالی و توان خود را مدیریت می نماید که بیشترین سود فردی را برای او و شرکت او فراهم شود (هیلسنرath، ۲۰۰۴؛ گارسیا، ۲۰۱۳؛ هیرشلایفر، ۲۰۱۵؛ رامیا، ایکسومینگ و عماد، ۲۰۱۵؛ استاتمن، ۲۰۱۴). نتیجه این گفتمان تربیت مدیرانی است که در همه امور، منافع شخصی و مالی خود و سازمان خود را مبنای تصمیم گیری قرار می دهند. عمده تئوری های ارائه شده در حوزه مالی کلاسیک همچون مدل قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای (CAPM)، مدل های ارزشگذاری، و سایر مدل های ارائه شده بر مبنای گفتمان غالب اقتصاد کلاسیک مبنی بر حداکثر کردن سود و منفعت فردی استوار است (رامیا و همکاران، ۲۰۱۵).

در مقابل، پارادایم مالی رفتاری معتقد است که انسان یک موجود صرفاً اقتصادی نیست و بسیاری از تصمیمات اتخاذ شده توسط انسان ها نشانگر آن است که علاوه بر بعد اقتصادی، ابعاد دیگری هم بر تصمیمات او تاثیرگذار هستند (نصیری و کامیابی، ۱۳۹۸). ابعاد اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و الهی نیز بر این تصمیمات می توانند تاثیرگذار باشند. در این رویکرد رشد اجتماعی، مواسات مومنانه، همراهی و دستگیری از برادران مومن، دستگیری از مستضعفین و ایجاد حداقل نیازهای زندگی برای همه مومنین اهمیت پیدا می نماید.

^۱Hirshleifer

^۲Hilsenrath

^۳Garcia

^۴Ramiah, Xiaoming, & Imad

^۵Statman

پارادایم مالی رفتاری، حوزه جدیدی در مباحث مالی است که مطالعات متعددی در آن صورت گرفته است و عمده مباحث در حوزه تاثیر ابعاد شخصیتی و سوگیری های شناختی و احساسی افراد سرمایه گذار بر تصمیم

گیری های مالی بوده است. عموماً رفتارهای افراد متأثر از باورها و اعتقادات آنهاست. مطالعات متعددی در این زمینه انجام گردیده است که خواستگاه رفتار را باورها و اعتقادات می دانند. علاوه بر باوها و اعتقادات، محیط زندگی فرد شامل ساختارهای آموزشی، خانواده، حکومت و خویشاوندان و اجتماعات مختلف نیز بر رفتار افراد تاثیر گذار هستند. مسائل شناختی و توان درک افراد نیز بر رفتار آنها تاثیر گذار است (اسلامی بیدگلی و کردلویی، ۱۳۸۹).

شهید سلیمانی به عنوان فردی که تحت اندیشه های امامین انقلاب تربیت یافته است، به لحاظ سیستم ارزشی متأثر از اسلام انقلابی است. او شیفته انقلاب بود و خود را سرباز انقلاب می دانست. این نگاه و رویکرد این مجاهد خستگی ناپذیر که برگرفته از نگاه توحیدی و بر اساس ارزش های اصلی انقلاب است موضوع محوری در رفتار اوست لذا تبیین ابعاد رفتاری ایشان می توان به شناخت بهتر رفتار مطلوب در گفتمان امام و انقلاب منجر شود.

اگر بخواهیم عملکرد مسئولین و دولتمردان پس از انقلاب را آسیب شناسی کنیم؛ یکی از نقاط ضعف در این چهل سال، کم توجهی به تربیت کارگزاران انقلابی و جهادی در بدنه دولتها بوده است. اندیشه والای انقلاب اسلامی که بر اساس حمایت از مستضعفین و غلبه بر مستکبرین شکل گرفته است نیاز به کارگزارانی دارد که در عمل به تحقق آن کمک نمایند. قرآن کریم نیز در آیه ۵ سوره قصص وعده داده است که مستضعفین عالم را جانشین و خلیفه الهی در زمین قرار دهد. انقلاب اسلامی به عنوان امید مستضعفان عالم در تلاش است تا تفکر توحیدی و الهی را در جهان توسعه دهد و هر جا ظلمی هست قیام نماید و از مستضعفین حمایت کند. تحقق این مهم جز با تربیت کارگزاران خستگی ناپذیر و جهادی که عزم خود را بر حل مسائل نظام و انقلاب گذاشته اند محقق نخواهد شد. حال سوال اینجاست در حوزه مالی و اقتصادی این کارگزاران و مدیران جهادی بایستی به چه ابعاد و مولفه هایی توجه نمایند.

International Conference on The Second Phase of the Islamic Revolution : دومین همایش بین المللی گام دوم انقلاب اسلامی :

The School of Martyr Soleimani ;

مکتب شهید سلیمانی

A Model for Training Jihadi Civilization-Making Managers

الگوی تربیت مدیران جهادی تمدن ساز

یکی از نقش های اصلی مدیران بر اساس نظر مینتزبرگ (۱۹۷۶) نقش تصمیم گیری است. کارگزاران جهادی برای تصمیم گیری در حوزه مالی و اقتصادی به چه شاخص هایی بایستی بیشتر توجه نمایند. این تحقیق به دنبال آن است تا بر اساس مکتب شهید سلیمانی یعنی بعد مالی و اقتصادی را بر اساس نظرات دوستان و آشنایان شهید تبیین نماید. اینکه در این مکتب، چه رفتارهای مالی مورد تاکید است و چه رفتارهایی از آن پرهیز شده است هم در سطح فردی و هم در سطح اجتماعی و سازمانی پرداخته می شود. (حیدری هراتمه و عامری شهبابی، ۱۳۹۹)

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

تعریف رفتار مالی^۱

نظریه مالی رفتاری که عموماً از آن به عنوان تاثیر تمایلات رفتاری و باورهای افراد بر رفتار اقتصادی انسان ها یاد می شود به دنبال آن است تا رفتار افراد را در موقعیت های مختلف سرمایه گذاری توضیح دهد (پمپین، ۲۰۱۱). رفتار مالی عبارت است از مجموعه ای از فعالیت ها که افراد در راستای موضوعات مالی و اقتصادی انجام می دهند بطور مثال خرید دارایی یا استقراض مال یک رفتار مالی است که اشاره به نگرش و باورهای فرد دارد (دهرویه، اشرفی، گرگانلی دوجی، و خوزین، ۱۳۹۸).

رفتار مالی و تامین مالی شخصی از جنبه های مهم رفتار اجتماعی هستند که تاثیرات قابل ملاحظه ای هم بر زندگی شخصی افراد و هم اجتماع می گذارند. آگاهی مردم در این زمینه به آنان کمک می نماید تا منابع مالی خویش را بهتر مدیریت نمایند (جلیلی، احمدی، و فیروزی، ۱۳۹۲). رویکرد و نگرش افراد به سمت پول را رفتار مالی گویند. (پول چگونه خرج شود؟ چگونه پس انداز شود؟ چگونه سرمایه گذاری شود؟). به عبارت دیگر نقشی که پول در زندگی و سبک آن ایفا می کند اصطلاحاً رفتار مالی نامیده می شود (رضائیان، حسن زاده سروستانی، و سیمیری، ۱۳۹۸).

رفتار مالی در دو بعد فردی و اجتماعی قابل تقسیم بندی است. همچنین ممکن است که این رفتار را مثبت و منفی ارزیابی کرد. بطور کلی چهار دسته رفتار قابل مشاهده است. رفتار فردی مثبت، رفتار فردی منفی (نهی شده)، رفتار اجتماعی مثبت، رفتار اجتماعی منفی (نهی شده). در این تحقیق ما به دنبال آن هستیم تا رفتارهای مالی شهید بزرگوار را در هر چهار حوزه بررسی نماییم.

^۱Financial behavior

مکتب شهید سلیمانی

میان انسان اقتصادی مسلمان در تعریف اقتصاد اسلامی با رفتار واقعی آن انسان مسلمان اختلاف زیادی دارد و این امر باعث ایجاد مشکلاتی شده است، تفاوت نگاه و اندیشه اسلامی با اقتصاد غرب این است که آن‌ها می‌گویند انسان نفع پرست است، همچنین تأکید می‌کنند که این نفع پرستی خوب است و به این نتیجه می‌رسند که میان رفتار ذاتی انسان و رفتار واقعی او در اقتصاد نباید تغییری ایجاد شود اما در اندیشه اسلامی، منافع اجتماعی می‌تواند مبنای عملکرد افراد باشد. در نگاه این تحقیق شهید قاسم سلیمانی فردی است که رفتار اقتصادی متفاوتی با رفتار رایج در اقتصاد متعارف ارائه کرده است. رهبر انقلاب اسلامی در خطبه‌های نماز جمعه ۲۷ دی ماه ۱۳۹۸ به تشریح و تبیین ویژگی‌های شهید سلیمانی پرداختند و طرح کلیدواژه‌ی «مکتب حاج قاسم» از ابداعات ایشان بود. ایشان فرمودند که نباید به شهید حاج قاسم سلیمانی به چشم یک فرد نگاه کنیم بلکه باید به آن به چشم یک مکتب و یک مدرسه درس آموز بنگریم (مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۹۸). مکتب بودن یک فرد به معنای قابلیت تعمیم پذیری آن است. یعنی می‌تواند ابعاد رفتاری و عملکردی ایشان را به عنوان مبنای عملکرد سایر افراد در نظر گرفت. به همین دلیل این تحقیق به دنبال تبیین مولفه‌های مالی این مکتب می‌باشد.

مدیر جهادی تمدن ساز

ویژگی مهم شهید سلیمانی روحیه جهادی ایشان است. روحیه جهادی در سخنان امام خامنه‌ای تبیین شده است. ایشان در این باره فرموده‌اند: «با حرکت عادی نمی‌شود پیش رفت؛ با حرکت عادی و احیانا خواب آلوده و بی‌حساسیت نمی‌شود کارهای بزرگ را انجام داد؛ یک همت جهادی لازم است، تحرک جهادی و مدیریت جهادی برای انجام کارها لازم است. باید حرکتی که می‌شود، هم علمی باشد، هم پر قدرت باشد، هم با برنامه باشد و هم مجاهدانه باشد» (مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲). «کار جهادی یعنی از موانع عبور کردن، موانع کوچک را بزرگ ندیدن، آرمان‌ها را فراموش نکردن، جهت را فراموش نکردن و شوق به کار؛ این کار جهادی است. کار را باید جهادی انجام داد تا انشاءالله خدمت به خوبی انجام بگیرد» (امام خامنه‌ای،

۱۳۹۲). همچنین ایشان از مدیریت جهادی به عنوان یک راهبرد اصلی اینگونه یاد می کنند: «اگر مدیریت جهادی یا همان کار و تلاش با نیت الهی و مبتنی بر علم و درایت حاکم باشد؛ مشکلات کشور، در شرایط کنونی فشارهای خباثت آمیز قدرت های جهانی و در شرایط دیگر، قابل حل است و کشور حرکت رو به جلو را ادامه خواهد داد.

پیشینه تحقیق

در حوزه رفتار، مطالعات وسیعی تا کنون انجام شده است اما حوزه مالی رفتاری یک حوزه نوپا در مباحث مدیریت مالی است (قالیباف اصل، محمدی، و قدک فروشان، ۱۳۹۳). یکی از مهمترین عواملی که باعث رشد و توسعه دیدگاه رفتاری در نظریات مدیریت مالی شد، مطالعات تورسکی و کانمن^۱ (۱۹۷۹) بود. این دو با انتقاد از تئوری مطلوبیت به توسعه کاربردهای علم روانشناسی در اقتصاد و مدیریت پرداختند و بر این اساس، تئوری مشهور خود را تحت عنوان «تئوری چشم انداز» ارائه کردند. این تئوری به طور قابل ملاحظه ای مورد توجه بیشتر محافل علمی قرار گرفت. این الگو نشان می دهد که چگونه انسان ها در بعضی از مواقع به طور سیستماتیک اصل عقلانیت اقتصادی را نادیده می گیرند و بر خلاف اصول عقلایی رفتار می کنند

مینتزبرگ^۲ (۲۰۰۱) شخصیت افراد و مکانیزم روانی اندیشیدن را به عنوان عوامل زمینه ساز در تصمیم گیری مطرح کرد. وی معتقد بود اندیشه انسان و تصمیمات او تابع عوامل مختلفی، از جمله موقعیت اجتماعی، احساسات، شرایط روحی و روانی و حالات ذهنی فرد است.

بیشتر محققین، از جمله نال^۳، سایمون^۴، باربریس^۵ و ... به شیوه تصمیم گیری رفتاری جلب شده است تا با تکیه بر این دیدگاه بتوانند علل واقعی رفتار تصمیم گیران را تبیین کنند. این دیدگاه معتقد است که تصمیم گیری با خصوصیات روانی تصمیم گیرنده آمیخته است؛ به طوری که عوامل ذاتی

^۱Khanman & Teversky

^۲Prospect Theory

^۳Mintzberg

^۴knoll

^۵Simon, Herbert

^۶Barberris

و اکتسابی، از قبیل بینش و احساسات مدیر، ویژگی‌های روانی و رفتاری، جنسیت، تجربه، تحصیلات و ... در تصمیماتی که او می‌گیرد، مؤثر هستند و بنابراین در فرآیند تصمیم‌گیری، خصوصیات رفتاری انسانها و عواملی که آن را تحت تأثیر قرار می‌دهند، باید مورد توجه واقع شود (نال، ۲۰۱۰).

برخی از اندیشمندان مالی رفتاری، نظیر پمپین^۱ (۲۰۱۱) و نال (۲۰۱۰) معتقدند که افراد همواره تحت تأثیر عوامل و خطاهای متعددی قرار می‌گیرند که این شرایط رفتار واقعی آنان را تغییر می‌دهد؛ بنابراین برای انجام یک رفتار مؤثر، باید عوامل و خطاهای رفتاری را شناسایی و نسبت به کاهش آن اقدام کنیم. این خطاها همواره تصمیم‌گیرنده را تحت تأثیر قرار می‌دهند و به ایجاد انحراف در رفتار مطلوب منجر می‌شوند؛ بنابراین شناخت این خطاها می‌تواند به مدیران برای رفتار مناسب کمک کند. خطاهای ادراکی به دو دسته خطاهای شناختی و احساسی تقسیم‌بندی می‌گردند. خطاهای شناختی ناشی از عملکرد ذهن در تشخیص مطلب درست از اشتباه می‌باشد و خطاهای احساسی ناشی از حوادث و محیط پیرامون فرد می‌باشد (پمپین، ۲۰۱۱).

بیشتر متخصصان علوم رفتاری معتقدند که به دلیل پیچیدگی‌های انسان، شبیه‌سازی رفتار وی بسیار مشکل است؛ اما با شناخت عواملی که انسان را تحت تأثیر قرار می‌دهند، می‌توان رفتارهای انسانی را در تصمیم‌گیری‌ها پیش‌بینی و کنترل کرد (مصلح شیرازی، نمازی، محمدی، و رجیبی، ۱۳۹۳).

رفتار افراد تقریباً همه چیز را شامل مفروضات و اعتقادات اساسی، نگرش‌ها، ارزش‌ها، هنجارها، اخلاق، الگوی رفتار و آداب و رسوم، زبان خاص، شیوه‌ها، عادات، ایده‌ها و نمادها، قهرمانان، هنر، مصنوعات، دانش و فناوری پوشش می‌دهد، لذا قابل قبول است که تفسیرهای مختلف و متنوعی داشته باشد (لیواری و لیواری، ۲۰۱۱). رفتار مجموعه در هم تنیده‌ای از مفروضات اساسی، استنباط مشترک و خرد جمعی نهادی، تکامل یافته، انعطاف‌پذیر و رسالت‌محور است که در بستر تجارب و یافته‌های قبلی شکل گرفته و در راستای پاسخگویی به نیازهای اساسی محیط در

عمیق ترین لایه های ذهنی رسوخ کرده و به عنوان منبعی الهام بخش و نیروزا در شکل دهی فعالیت ها نقش ایفا می کند (فرهی، سنجقی، سلطانی، و محمدیان، ۱۳۹۵).

حسینی (۱۳۹۴) در کتاب «الگوی تخصیص درآمد و نظریه رفتار مصرف کننده مسلمان» رفتار مصرف کننده لیبرال در نگاه سرمایه داری را با یک مسلمان مقایسه می کند. دئیسم، طبیعتگرایی و فردگرایی مؤلفه های اساسی سرمایه داری هستند؛ اما در اندیشه اسلامی، محور اساسی، خداوند است و انسان جانشین او محسوب میشود؛ انحصار انگیزه های انسان در لذتجویی خودکامه و نادیدن گرایشهای متعالی، انحراف از انسانیت است. انسان مسلمان برای تأمین اهدافش علاوه بر معیارهای عقلی، از وحی نیز بهره می گیرد. تحریم کتف و وجوب انفاق در راه خدا، حرمت تپذیر و اسراف، اتلاف و اتراف از محدودیتهای تخصیص منابع در اندیشه اسلامی است.

مرادی باصیری (۱۳۹۳) در پایان نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «تحلیل انتقادی الگوی متعارف آموزش مالی شخصی» با روش مطالعه تاریخی، تحلیل انتقادی و داده بنیاد پس از بررسی وضعیت آموزش سواد مالی در جهان، با تمرکز بر جهان بینی اقتصاد اسلامی (خالقیت و مالکیت الله، هدفداری آفرینش، خلافت انسان و مسئولیت پذیری او و..). و اصول تشریحی و حقوقی اسلامی (مالکیت اعتباری ظلی، عدالت اجتماعی و اقتصادی، حرمت اکل مال به باطل و..). و مبانی انگیزشی رفتار اقتصادی در اسلام، گزاره های فقهی خریدوفروش کالاها و خدمات را در اقسام حرام، مکروه، مستحب، واجب، آداب بیع و ربا و اختیارات و گزاره های اخلاقی خریدوفروش بیان می کند. سپس پیش نویسی جهت آموزش اقتصادی در چهار استاندارد تصمیم گیری، مسئولیت پذیری و محبت متقابل، کسب درآمد و رزق، خریدوفروش کالاها و خدمات و سرمایه گذاری ارائه می دهد.

اسلامی (۱۳۸۷) در پایان نامه کارشناسی ارشد خود «الگوی برنامه ریزی مالی شخصی با توجه به تعالیم اسلامی»، با مبنا قرار دادن کتاب های جهان بینی توحیدی شهید مطهری در حوزه اعتقادات، معراج السعاده مرحوم نراقی در حوزه اخلاق و تحریرالوسیله امام خمینی (ره) در حوزه احکام، به ارائه الگویی جهت برنامه ریزی مالی شخصی اسلامی اقدام کرده است

در حوزه مولفه های مالی رفتاری شهید سلیمانی در تحقیقات قبلی موردی مشاهده نگردیده است

اما در خصوص سبک زندگی شهید سلیمانی کتاب ها و مقالاتی به قلم تحریر آماده است.

روش شناسی پژوهش

از آنجاکه هدف پژوهش استخراج مولفه های رفتاری شهید سلیمانی در بعد مالی و اقتصادی است لذا جهت گیری پژوهش، کاربردی و در گروه پژوهش های کیفی است؛ برای استخراج اصول از رویکرد استقرایی استفاده می شود. شیوه پژوهش، تحلیل مضمون است. از آنجایی که پاسخ مسائل پژوهش مبتنی بر مصاحبه با صاحب نظران و مرتبطین با شهید سلیمانی است، لذا جامعه آماری این تحقیق خاطراتی است که در خصوص ایشان در کتابها و سایت ها و مقالات بیان شده است. علاوه بر این با ۱۰ نفر از همزمان و آشنایان آن شهید نیز مصاحبه شده است. روش نمونه گیری، روش گلوله برفی بوده است که پس از مصاحبه با افراد از آنها درخواست می شد تا افراد دیگری را معرفی نمایند. انتخاب این افراد از طریق ارتباط با ستاد بزرگداشت شهید سلیمانی در استان کرمان انجام شده است. همچنین پس از مصاحبه با خبرگان از ایشان درخواست می گردید تا افراد دیگر را معرفی نمایند. برای کشف الگوی رفتاری بعد از بررسی اسناد مرتبط با این شهید بزرگوار، به همزمان و همراهان ایشان رجوع شد. در این میان، تحلیل داده های مکتوب، از منابع الکترونیکی که در بانک اطلاعاتی شهید سلیمانی واقع در سایت دانشکده مدیریت دانشگاه جامع امام حسین (علیه السلام) تهیه شده بود، استفاده شد. برای تحلیل و کدگذاری داده های جمع آوری شده، از نرم افزار اکسل استفاده شد. لازم به ذکر است مستندات موجود در پایگاه اطلاعات شهید سلیمانی، مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱- لیست منابع استفاده شده در مقاله

ردیف	نوع	عنوان	آدرس / محتوای منبع
۱	مصاحبه	همرزمان شهید	ستاد بزرگداشت شهید سلیمانی در استان کرمان
۲	کتاب	من قاسم سلیمانی هستم، سرباز ولایت	در این اثر عناوینی همچون توصیف رهبری از شهید سلیمانی، چرا مردم قاسم سلیمانی را دوست داشتند، مروری بر زندگانی شهید سلیمانی، یک خون و این همه برکت، شجاع و بی ادعا، مقاومت حکیمانه، قسمتی از جنایات هولناک داعش، نشانه های تولد خاورمیانه جدید، شهید قاسم سلیمانی برای آینده چه ساخت و متن کامل وصیتنامه شهید حاج قاسم سلیمانی را دربرگرفته است. لازم به ذکر است فایل این کتاب در کانال نویسنده در شبکه اجتماعی منتشر شده است.
۳	کتاب	رفیق خوشبخت ما	در راستای تداوم بخشی به خط سرخ جهاد و شهادت و الگوگیری از سردار دلها، شهید حاج قاسم سلیمانی و ادامه راه این شهید بزرگوار، منتخبی از زندگینامه به همراه متن وصیتنامه شهید، تقدیم عاشقان ولایت و رهروان راه حق و مقاومت می شود. در این کتاب سعی کرده ایم هفت مقام و منزل عرفان را در آیین راه و رسم زندگی، اخلاق و منش و عبادت و اخلاص سیدالشهدای مقاومت، به تماشا بنشینیم...
۴	نشست	سلسله نشست های برگزار شده به مناسبت دومین همایش بین المللی بیانیه گام دوم انقلاب؛ مکتب	پایگاه اطلاعاتی شهید سلیمانی، (۲۰ نشست اول مورد بررسی قرار گرفته است) لیست این نشست ها در پایگاه اطلاعاتی شهید سلیمانی به آدرس: www.mgt.ihu.ac.ir/hard-reverge موجود است.

	شهید سلیمانی؛ الگوی تربیت مدیران جهادی تمدن ساز		
--	--	--	--

برای انجام مصاحبه باز، ابتدا پروتکل مصاحبه تدوین گردید. پس از بررسی موقعیت ها و فعالیت های شهید، سوالات مصاحبه در ۵ دسته تقسیم بندی گردید:

- ۱) خانواده و نزدیکان
- ۲) همزمان و نیرو های زیر مجموعه
- ۳) مردم استان کرمان
- ۴) محور مقاومت
- ۵) در مواجهه با کشور و انقلاب

در هر یک از این محورها از مصاحبه شوندگان درخواست گردید تا به مهمترین مولفه های مالی و اقتصادی مرتبط با شهید پردازند و خاطرات مرتبط با ایشان را تبیین نمایند. برای استخراج مولفه های مالی رفتاری در مکتب شهید سلیمانی از روش تحلیل مضمون استفاده گردید. تحلیل مضمون، بیانگر چیز مهمی در داده ها در رابطه با سؤالات تحقیق است و مضمون یا تم در واقع معنی و مفهوم الگوی استخراج شده را در مجموعه ای از داده ها نشان می دهد (بران و کلارک، ۲۰۰۶). مضمون، الگوی یافت شده از داده ها است که حداقل، مشاهدات را توصیف و سازماندهی و حداکثر، جنبه هایی از پدیده را تفسیر می نماید (بویاتزیس، ۱۹۹۸). تحلیل مضمون تکنیکی برای شکستن متن و یافتن نکات معقول و برجسته متن است (عابدی جعفری، تسلیمی، فقیهی، و شیخ زاده، ۱۳۹۰). تحلیل مضمون فرآیندی است که می تواند در اکثر روش های کیفی به کار رود. از تحلیل مضمون می توان به خوبی برای شناخت الگوهای موجود در داده های کیفی

استفاده کرد (هلاوی و تادرس، ۲۰۰۳). تحلیل مضامین، شبکه ای از مضامین ایجاد میکند و درنهایت، با تحلیل آنها، مفاهیم کلیدی، استخراج و مدل، تبیین می‌گردد (اترید-استرلینگ، ۲۰۰۱).

تحلیل مضمون سه مرحله دارد. در مرحله اول، متن مصاحبه ها و همچنین کتابها و خاطرات مرتبط با شهید مورد بررسی تجزیه و توصیف می‌شود. جهت این امر، لازم است پس از مطالعه و آشنایی با متن، آن را به بخش‌های کوچکتری تجزیه کرد و ویژگی‌های جالب متن را کدگذاری اولیه نمود. پس از کدگذاری انجام شده، مضامین را استخراج کرد. در مرحله دوم، همخوانی مضامین استخراج شده با کدهای اولیه کنترل می‌شود، مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر انتخاب و نقشه مضامین ترسیم می‌شود، سپس مضامین، تحلیل می‌شوند. در مرحله سوم، شبکه مضامین به طور صریح و مختصر بیان می‌شود و گزارش علمی و تخصصی تحلیل نوشته می‌شود (عابدی جعفری و دیگران، ۱۳۹۰). تعداد کدهای اولیه ۱۳۴ مورد (به شرح جدول شماره دو) استخراج شد.

پس از کدگذاری اولیه، پژوهشگران با انبوهی از داده ها روبرو شدند. در کدگذاری (مضامین پایه)، با مقایسه کدهای اولیه مختلف تلاش شد زمینه های مشترک آنها کشف و مفاهیم مشابه در قالب طبقه بندی های یکسان، طبقه بندی شوند. در مرحله کدگذاری سازمان دهنده، وجوه مشترک مؤلفه های برآمده از مراحل قبلی، شناسایی و با توجه به اشتراکات آنها در دسته بندی کلی تر و محدودتری ساماندهی شدند.

نمونه استخراج و کدگذاری انجام شده به شرح جدول شماره توضیح داده شده است.

جدول ۲- یک نمونه مصاحبه کدگذاری شده

مضمین سازمان دهنده	مضمین پایه	بخشی از متن مصاحبه
توجه به حلال بودن مال	- پرهیز از مال حرام حتی در حد یک دانه گندم - وارد نکردن مال شبهه ناک در زندگی -	<p>خدا رحمت کند پدر ایشان (شهید سلیمانی) را، راجع به زندگی خودش می گفت باز این هم بارها شنیده شده، ایشان می فرمود که چون عرض کردم که عشایر و کشاورز بودند یکی از کارهای آنان نیز در مقطعی در گذشته این بود که گندم و جو در منطقه می کاشتند، پدر ایشان می گفت در زندگی من حتی یک دانه گندم حرام وارد نشده است، خیلی نکته مهمی است، در آن زمان طاغوت یکی از کارهایی که در حوزه کشاورزی انجام داده بود اصلاحات ارضی بود در این اصلاحات یک سری اموال از خان گرفته شده بود و بین کشاورز تقسیم شده بود این ها بین حلال و حرام در آن بعضا وجود داشت، پدر ایشان یکی از حرف های اساسیش این بود که من در دوره زندگیم حتی یک دانه گندم حرام داخل زندگی ام نیاوردم</p> <p>و خود شهید سلیمانی در چندین سخنرانی به این نکته اشاره کردند که ما یک زندگی پاکی داشتیم</p> <p>همین زندگی پاک را در ارتباط با زندگی خود ایشان هم مشاهده می کنیم ما آنچه که سراغ داریم هیچ چیز شبهه ناکی در زندگی ایشان وجود ندارد...</p>

یافته های پژوهش

همانطور که در روش شناسی تحقیق اشاره شده در این تحقیق مصاحبه ها، خاطرات شهید از زبان همزمان و کتاب های مرتبط با ایشان در ۵ محور بررسی گردید. علیرغم اینکه تفکیک موضوعات در رفتار ایشان کار سختی است اما تلاش شد موارد مرتبط با ابعاد رفتار مالی در این مصاحبه ها و خاطرات مورد بررسی قرار گیرد.

در مرحله بعد، محققین موارد شناسایی شده را بر اساس رفتار مالی دسته بندی کرده اند که در جدول شماره ۳ این دسته بندی ارائه گردیده است. در این دسته بندی محققین تلاش کرده اند تا هر یک از موارد ذکر شده در جدول شماره یک را بررسی نمایند و مشخص کنند که این مولفه نشانگر کدام ویژگی و مولفه مالی و اقتصادی است. در این مرحله کدگذاری چندین بار انجام و اصلاح گردید.

جدول ۲- مضامین سازمان دهنده و مولفه های رفتاری در مکتب شهید سلیمانی

تعداد کد	مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضمون فراگیر
۱۲	<p>سهم دار کردن نیروها از محل کسر قسطی از حقوق آن ها</p> <p>تشکیل موسسه در کرمان</p> <p>تاسیس موسسه مالی جهت کمک و حمایت از ایثارگران</p> <p>تامین منابع برای ایثارگران از طریق کمک در ایجاد بانک</p> <p>تاسیس موسسه مددکاری ایثارگران برای حل مسائل و مشکلات ایثارگران</p> <p>پیگیری کارخانه ها در کرمان به منظور اشتغال مردم</p> <p>حمایت از بانک قرض الحسنه رسالت به منظور تامین مالی ارزان تولید مردمی</p> <p>تاسیس صندوق جهت پشتیبانی از خیرین برای کمک به نیازمندان</p> <p>حمایت معنوی از کسانی که در مسائل مالی و اقتصادی به مردم خدمت می کردند</p> <p>بسیج تیم مهندسی و فرستادن آن ها برای کمک به مردم افغانستان و پاکستان</p> <p>توجه ویژه به استفاده از ظرفیت بسیجی در حوزه اقتصادی</p> <p>به کارگیری افراد در جهت رسیدگی به روستا و ...</p>	تعاون	زندگی اجتماعی

۲۶	<p>پیگیری و اقدام در حوزه کمک به ایثارگران که در شرح وظایف تشکیلات قانونی نمی گنجید</p> <p>هماهنگی و ارتباط بهینه با دیگر فرماندهان جهت حل مشکلات نیروها</p> <p>توجه ویژه به مسائل و مشکلات رزمندگان و خانواده ها در کرمان</p> <p>تاسیس موسسه مددکاری ایثارگران</p> <p>به کارگیری و حمایت از فرزندان و خانواده شهدا</p> <p>استفاده بهینه از ظرفیت تهران برای تامین منابع مالی مورد نیاز</p> <p>استفاده از رزمندگان دفاع مقدس که در صنعت یا بازار بودند برای گره گشایی از ایثارگران و مردم</p> <p>تک بعدی نبودن و توجه به معیشت و درآمد مردم</p> <p>رسیدگی به خانواده شهدا</p> <p>سرکشی به همه خانواده شهدا در لشکر ۴۱</p> <p>سرکشی به خانواده هایی که کمتر کسی را نداشتند</p> <p>دلسوزی و خدمت به خانواده شهدا حتی بیشتر از پدر و مادرشان</p> <p>شخصیتی داشت که کسی را نا امید نمی کرد</p> <p>رسیدگی به افراد محلی روستا (مدرسه شبانه روزی و...) تا آخرین لحظه</p> <p>نیاز گروه های مختلف مردم را کوچک نمی شمرد.</p> <p>سرمایه گذاری وجه حاصل از فروش اتومبیل هدیه در یک سوپر مارکت و اختصاص سود آن در امور خیریه (ثبات و بقای عمل خیر با به کارگیری در فعالیت مولد)</p> <p>خدمت به یکی از جانبازان با رفتن به منزل او بمدت ۳ روز در سال</p> <p>ارتباط با مردم روستا</p> <p>کمک به مستضعفین روستا</p> <p>اعتقاد به اینکه رضایت خدا در گرو رضایت خلق خدا است.</p> <p>رسیدگی به مردم مناطق جنگ زده و دفاع از آنان و توجه به آنان</p> <p>پیگیری کارخانه ها در کرمان به منظور اشتغال مردم</p> <p>کمک در قالب تسهیل دسترسی به زمین با دام به منظور تقویت تولید و پشوانه مالی...</p>	<p>مواسات و همیاری</p>	<p>زندگی اجتماعی</p>
----	--	--------------------------------	--------------------------

	حمایت از مجتمع های صنعتی استان جهت اشتغال مردم ایجاد امنیت پایدار با ایجاد شغل و تولید در منطقه حمایت های موثر از شخصیت های توانمند در صنایع و پیگیری های مورد نیاز جهت کمک به مردم		
۱۸	فروش اتومبیل هدیه و صرف منابع حاصل از فروش آن به نیازمندان لشکر بخشیدن تمام هدایای مراسم تودیع خود به ایثارگران نیازمند استفاده از حقوق شخصی خودشان جهت برطرف کردن مشکلات خانواده شهدا کمک به افراد ناتوان در قالب ها و روش های گوناگون توجه ویژه به حل مسائل ایثارگران و رزمندگان دادن آجیل و کمپوت به سربازان دژبان قرارگاه ارتش و همراه ی و احوالپرسی با آنان (ح-ا) کمک کردن به درخواست کنندگان در انواع و روش های گوناگون (مالی، روحي و...) کمک به اقوام و خویشان هدیه مایحتاج مورد نیاز زندگی به افراد نیازمند فروش اتومبیل و صرف منابع حاصل از فروش آن به نیازمندان لشکر انجام کارهای عام المنفعه واریز مبلغی در سال به حساب رزمندگان نیازمند رسیدگی به مشکلات شهدا و فوتی هایی که شامل بنیاد شهید نبودند رفع مشکلات مالی نیازمندان با ارجاع به بانک قرض الحسنه رسالت (چند هزار ارجاع به گواه رئیس شعبه کرمان..) توزیع آلوچه های باغ پدری در بین نیرو ها دغدغه بالا در رفع نیاز های مالی و معیشتی مردم کمک کردن به درخواست کنندگان در انواع و روش های گوناگون (مالی، روحي و...)	انفاق	زندگی فردی
۷	بهترین غذا برای سرباز ها و نیرو های در خط تقسیم بندی نیرو ها با توجه به سختی کار و میزان تلاش و... (بهترین امکانات برای نیرو های در خط مقدم)	عدالت	زندگی اجتماعی

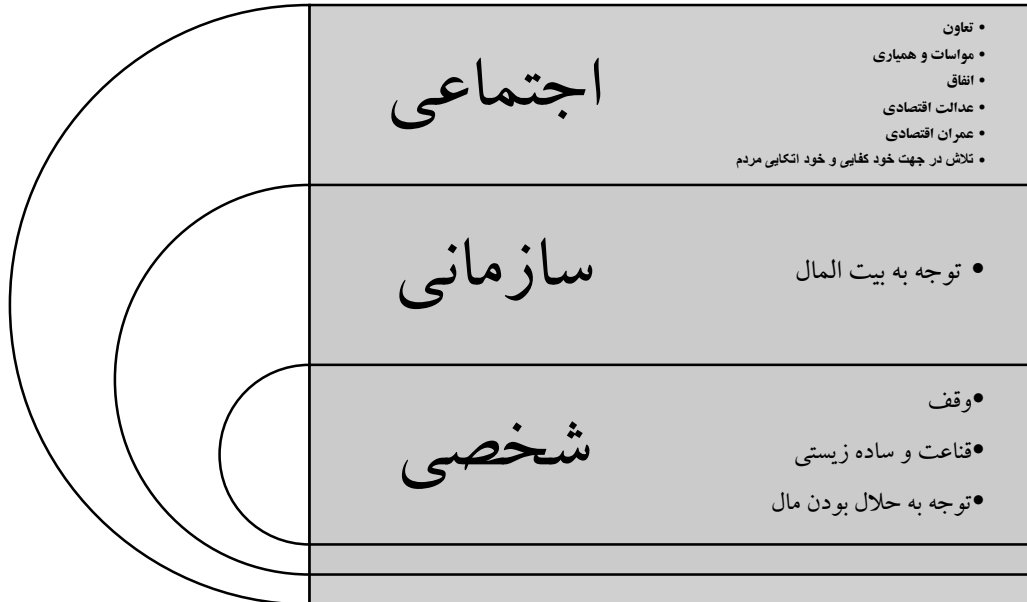
	<p>توزیع منابع مالی به صورت عادلانه</p> <p>توجه ویژه به نیرو های بسیجی و زحمت کشیده</p> <p>تاکید به دادن غذای خوب به نیرو های حاضر در خط مقدم</p> <p>همه ی مردم را مورد توجه قرار می دادند نه گروه و بخش خاصی</p> <p>اینطور نبود که اقوام خودش را به دیگران ترجیح دهد</p>	اقتصادی	
۱۳	<p>تجهیز بیمارستان فاطمه الزهرا برای خدمت بهتر به نیرو ها و عموم</p> <p>حمایت و تقویت موارد لازم در جهت رشد و توسعه استان</p> <p>حمایت و همراهی با کمیسیون های تخصصی مجلس در جهت رفع مشکلات مردم (کمیسیون صنایع و معادن ...)</p> <p>فعالیت عمرانی در جهت عمران و آبادانی شهر های مختلف با ره سازی و جاده سازی و لوله گذاری و...</p> <p>کمک به تاسیس مجتمع امام خمینی و حوزه علمیه خاوران کرمان</p> <p>نقش موثر شهید در ستاد عتبات عالیات با سازماندهی متمولین ثروتمندان و فعالین در استان کرمان و گسترش آن در سراسر کشور</p> <p>احداث راه و جاده در مناطق محروم داخل و خارج از ایران</p> <p>حفر ۳۰۰ حلقه چاه و تحویل هر چاه به ۱۲ خانواده نیازمند برای تولید و آبادانی</p> <p>ایجاد گلخانه ها و کمک به بهره وری آبیاری در مناطق بسیار محروم</p> <p>بهره برداری از زمین های بایر منطقه کرمان متناسب با بوم آن زرنند پسته و کهنوج خرما و...</p> <p>اعلام آمادگی برای جذب سرمایه گذاران خارجی و ... در جهت تقویت تولید و ایجاد اشتغال در کرمان</p> <p>سرمایه گذاری در کشور های منطقه ...</p> <p>نگاه جامع و بلند به مسائل اقتصادی عامه مردم کرمان</p>	عمران اقتصادی	زندگی اجتماعی
۲۳	<p>پایین تر بودن سطح زندگی ایشان نسبت به نیرو های زیرمجموعه</p> <p>داشتن زندگی واقعا معمولی و ساده تر بودن خانه ایشان نسبت به دیگران</p> <p>استفاده صرف از حقوق ساده سپاه</p> <p>نداشتن ماشین سواری و حتی خانه برای خود و زندگی در منزل سازمانی</p> <p>حاجی در زندگی شخصی خودش هیچ چیز نداشت</p>	قناعت و ساده	زندگی فردی

	<p>ایشان فقط حقوق ساده سپاه را دریافت می کرد و فرزندانش نیز سالم هستند</p> <p>زندگی ایشان با ابتدایی ترین امکانات بود حتی کاپشنی را چندین سال می پوشید</p> <p>زندگی در محلات ساده، پایین و معمولی کرمان</p> <p>زندگی ساده و معمولی حاج قاسم</p> <p>توصیه به قناعت در زندگی به خانواده و فرزندان</p> <p>عدم تغییر در خانه پدری و مادری خود و زندگی در همان خانه قدیمی روستا</p> <p>عدم بهره برداری و دریافت نکردن حق ماموریت ها</p> <p>بازگرداندن حق ماموریت پرداخت شده</p> <p>عدم پذیرفتن سهام شرکت و کارخانه و پاسخ با جمله من سهامدار جمهوری اسلامی هستم</p> <p>توبیخ نیرو ها برای پرداخت حق ماموریت به ایشان</p> <p>پوشیدن ساده ترین لباس</p> <p>استفاده از کمترین امکانات</p> <p>انجام بیشترین تلاش با کمترین هزینه</p> <p>توجه به انجام مسئولیت به جای توجه به مباحث مادی و رفاهی حاصل از دریافت پست</p> <p>خودش را بالاتر از نیروی عادی نمی دید.</p> <p>ایثار و از خود گذشتگی نسبت به نیروها</p> <p>اعتقاد به اینکه: «شرط رسیدن به شهادت، دل بردن از تمام مادیات و تعلقات دنیوی است.»</p> <p>نداشتن تعلقات مادی</p> <p>ایجاد کشاورزی و برونرسانی و بهینه کردن کشاورزی در خانه خودشان در روستا</p>	<p>زیستی</p>
<p>۱۹</p>	<p>تلاش برای اینکه بچه های رزمنده بتوانند به لحاظ اقتصادی روی پای خودشان بایستند</p> <p>استفاده از نیرو های موجود در هر منطقه و همان محل</p> <p>تدبیر برای تامین مخارج بیت الزهرا از منابع خودش</p> <p>استفاده از منابع موجود در هر مجموعه و عدم انتقال منابع زیادی از جای دیگر</p> <p>تلاش در جهت تحرک، توانمندسازی و تقویت همان مجموعه</p>	<p>تلاش</p> <p>در</p> <p>جهت</p> <p>خود</p> <p>زندگی اجتماعی</p>

	<p>بهره گیری و پرورش ظرفیت های داخلی برای کمک به محور مقاومت توجه به آموزش ماهیگیری به جای ماهی دادن تجهیز مقاومت لبنان بگونه ای که بتواند روی پای خودش بایستد اعتقاد به اینکه گروه های مقاومت روی پای خودشان بایستند ایجاد پشتوانه برای مردم در قالب زمین و دام در راستای تقویت حقیقی تولید متناسب بوم (بم خرما، کهنوج پسته و...) پیگیری رشد اقتصادی کشور های همسو و محور مقاومت کمک و حمایت از ایجاد مراکز دام پروری در مناطق محروم راه اندازی مجموعه های کشاورزی در جیرفت مثل باغ پرتقال راه اندازی مجموعه کشت و صنعت و اشتغال زایی در منطقه با فعال کردن ظرفیت های بلااستفاده ایجاد امنیت پایدار با ایجاد شغل و تولید در منطقه تدبیر برای تامین مخارج بیت الزهرا از منابع خودش اخذ مجوز استفاده از فروش خودرو های فرسوده در مزایده برای مخارج لشکر بهره گیری و پرورش ظرفیت های داخلی برای کمک به محور مقاومت استفاده از ابزار هایی که در اختیار داشتند در جهت حل مسائل کشور همپون تحریم و... کمک به شکست تحریم های مالی و ...</p>	<p>کفایی و خود اتکایی مردم</p>
۱۳	<p>برگرداندن بیسکویت لشکر که برای منزل ایشان در اهواز داده بودند اختصاص کمک مردمی به خط مقم و عدم استفاده از آن عدم استفاده از جایگاه و موقعیت شخصی برای حمایت از آشنایان در در انتخابات برخورد بابت تعمیر ناقص ماشین های لشکر تاکید بر حفظ و نگهداری از بیت المال حساسیت بالا در اسراف در بیت المال مخالفت با راه اندازی کاروان ماشین برای حفاظت از خود عدم استفاده از موقعیت خودش در حوزه زندگی شخصی تاکید زیاد به نیرو ها در مناطق جنگی که با اموال مردم کار نداشته باشند و برخورد با متخلفین</p>	<p>توجه به بیت المال زندگی سازمانی</p>

	<p>برخلاف این که به خودشان نمی رسیدند می گفتند باید به رزمندگان رسید و بهترین غذا و پوشاک را تامین کرد</p> <p>نامه به مسئول تغذیه و برخورد با ایشان به دلیل استفاده از مواد با کیفیت پایین در غذای نیروها (فاو - قرمه سبزی با سبزی خشک)</p> <p>یکی از دامادهای شهید زمانی که به خواستگاری دختر ایشان آمده بود پاسدار بود، شهید از ایشان می خواهد که از سپاه بیرون بیاید تا جوابشان را بدهد با این دلیل که اگر در سپاه باشی ممکن است از قدرت من استفاده کنی. بیا بیرون و داماد من بشو.</p>		
۶	<p>خود شهید می گفتند پدرم حتی یک دانه گندم حرام به خانه نیاوردند</p> <p>تاکید بر حلال و حرام و حتی توجه به کراهت با مشکوک بودن مال</p> <p>ارتباط با علما و فضلا و توجه بر حلال و حرام</p> <p>پدر ایشان می گفت حتی یک دانه حرام وارد زندگی من نشده است</p> <p>توجه کامل به حلال و حرام و پرهیز از مال شبهه ناک</p> <p>توجه به پرداخت وجوهات شرعی و برکت آن در زندگی</p>	<p>توجه به حلال بودن مال</p>	<p>زندگی فردی</p>
۲	<p>وقف فروشگاه (جهت تامین هزینه های برگزاری مراسمات فرهنگی و...)</p> <p>وقف منزل مسکونی خود و هدیه آن به حضرت زهرا سلام الله علیها</p>	<p>وقف</p>	<p>زندگی فردی</p>

همانطور که در جدول شماره ۳ مشخص است مواسات و همیاری بیشترین تکرار را در مضامین پایه داشته است و از مهم ترین موضوعات در اندیشه این شهید بزرگوار بوده است. در مجموع می توان الگوی مفهومی را به شرح شکل شماره ۱ ارائه کرد.

شکل ۱- الگوی مفهومی رفتار مالی در مکتب شهید سلیمانی

زندگی ایشان در سه بعد زندگی فردی، سازمانی و اجتماعی (ارتباط با مردم) قابل تقسیم است. مولفه های مالی برجسته ایشان در هر کدام از این سه بعد بر این اساس مشخص می گردد.

نتیجه گیری و پیشنهادها

الف) نتیجه گیری

بی شک یکی از ابعاد حیات زندگانی شهید سلیمانی عزیز بعد مالی و اقتصادی است. در این تحقیق سعی شد رفتارهای مالی ایشان بر اساس مستندات موجود و همچنین مصاحبه با همزمان و آشنایان شهید استخراج گردد. با توجه به مکتب مسیر حرکت این شهید بزرگوار، لذا استخراج این مولفه ها، قابلیت الگوسازی و تعمیم پذیری خواهد داشت. هر چند که این شهید بزرگوار دستورات اسلامی و دینی را در این حوزه رعایت کرده است و مبتنی بر دستورات اسلامی و دینی عمل کرده است اما از آن جهت که مسیر حرکت ایشان می تواند درسها و آموخته هایی برای علاقمندان و سایرین باشد لذا پرداختن به این موضوعات جایگاه مهم و اثرگذاری خواهد داشت.

در ادبیات مدیریت مالی در کتاب های دانشگاهی، توجه به ابعاد رفتاری در ذیل حوزه مالی رفتاری مورد بحث قرار می گیرد. حوزه مالی رفتاری با زیرسوال بردن مالی کلاسیک، رفتار انسان ها را صرفا اقتصادی و منفعت طلبانه نمی داند بلکه قائل به این است که باورها و احساسات انسانها نیز بر نوع رفتار افراد تاثیر گذار است. در نگاه الهی و دین مدارانه، رفتار انسانها بر اساس باور اساسی به وجود خداوند حکیم و قادری است که رفتار صحیح را مشخص کرده است و انسان برای دستیابی به سعادت و خوشبختی خود راهی به جز آن ندارد.

شهید سلیمانی به عنوان فردی که تبلور اندیشه انقلاب و اسلام در ایشان ظهور پیدا کرده است در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع در حوزه مالی رفتاری زندگی ایشان در سه بعد قابل تقسیم است: ۱) زندگی شخصی ۲) زندگی سازمانی ۳) زندگی مردمی و ارتباط با مردم. در هر یک از این سه حوزه مولفه های مالی اصلی شناسایی گردید. بیشترین کدهای احصاء شده حوزه رفتار مالی در ارتباط با زندگی ایشان مربوط به بعد سوم یعنی زندگی اجتماعی و ارتباط با مردم است و مهمترین مولفه در این ارتباط با مردم مواسات و همیاری است. سراسر زندگی ایشان مملو از کمک ها و مواساتی است که ایشان با مردم داشته است. این مواسات در سطوح مختلف انجام شده است اما بیشترین مواسات ایشان با خانواده شهداء و جانبازان بوده است. ایشان تاکید و علاقه شدیدی به خانواده شهداء و جانبازان و همینطور رسیدگی به زندگی آنها را داشته است و به طور همزمان این مواسات را با سایر مردم نیز داشته است. آنچنان که مشخص است ایشان دست نیاز هیچ فردی را بی پاسخ نمی گذاشته است و تا جایی که می توانسته، در جهت حل مشکلات مردم تلاش کرده است. این ویژگی والا موجب شده است که مردم علاقه و توجه بالایی نسبت به ایشان داشته باشند. در مرحله بعدی ایشان در زندگی شخصی بسیار معتقد به حلال بودن مال و ساده زیستی بوده است. تاکید زیادی بر پرهیز از مال شبهه ناک داشته اند. همچنین در زندگی سازمانی توجه زیادی به ضایع نشدن بیت المال و استفاده درست از امکانات داشته اند. نتایج این تحقیق با تحقیقات انجام شده توسط رضائیان و دی هیچ چیز شبهه ناکی در زندگی ایشان وجود ندارد گران، ۱۳۹۸؛ مرادی، ۱۳۹۶ و قالیباف و همکاران هماهنگ می باشد. در این تحقیقات توجه به انفاق و مواسات به عنوان یک بعد رفتاری کلیدی مالی مورد بررسی قرار گرفته است.

ب) پیشنهادات

با توجه به الگو بودن شخصیت ایشان برای کارگزاران اسلامی، پیشنهاد می گردد کارگزاران جمهوری اسلامی توجه و حمایت از محرومین و مستضعفان و مردم را همانطور که امام خمینی (قدس سره) بر آن تاکید داشتند در زندگی فردی و اجتماعی خود مبنا قرار دهند و تلاش کنند تا مشکلات و مسائل زندگی مردم را حل نمایند. در زندگی از تجمل گرایی و اسراف بپرهیزند و زندگی ساده و در سطح عامه مردم انتخاب کنند و در زندگی به قدر نیاز اکتفا نمایند؛ در غیر اینصورت مسئولیت برای آنها موجب خسران خواهد گردید.

در این تحقیق به دلیل محدودیت زمان و همچنین به دلیل وجود ویروس کرونا، فرصت مصاحبه با برخی از همزمان کلیدی شهید صورت نگرفت، اما سعی شد تا مطالبی که در مورد شهید در بستر اینترنت وجود داشت بررسی گردد. پیشنهاد می گردد در تحقیقات آینده در خصوص ویژگی های کلیدی شهید در همراه نمودن بدنه مردمی به عنوان یکی از مهمترین زیرساخت های اقتصادی در نظام مقدس جمهوری اسلامی بررسی گردد. یکی از خلاء های اساسی در حکمرانی بسیج منابع و امکانات مردمی در راستای اهداف نظام اسلامی است که این شهید بزرگوار در این حوزه توانمندی بالایی داشته است و می توان با تبیین آن مسیر را برای فعالیت های بیشتر در این حوزه هموار نمود.

منابع فارسی

- اسلامی، سیدامیرحسین (۱۳۸۷). تدوین الگوی برنامه ریزی مالی شخصی با توجه به تعالیم اسلامی (پایان نامه کارشناسی ارشد). تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، تهران، ایران.
- اسلامی بیدگلی، غلامرضا؛ و کردلویی، حمیدرضا. (۱۳۸۹). مالی رفتاری، مرحله گذر از مالی استاندارد تا نوروفاینانس. مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار (مدیریت پرتفوی)، (۱)، ۱۹-۳۶.
- جلیلی، محمد؛ احمدی، موسی؛ و فیروزی، اکبر. (۱۳۹۲). مطالعه رفتار مالی شخصی دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت مالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر (ورودی مهر ۱۳۹۰). مطالعات کمی در مدیریت، ۱۳(۴)، ۱۹۱۲-۱۹۱۰.
- حیدری هراتمه، مصطفی؛ و عامری شهربانی، محسن. (۱۳۹۹). تاثیرگذاری وضعیت روحی سرمایه گذار بر بازگشت سرمایه مورد انتظار. مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار، (۱۱)، ۳۶۲-۳۸۶.
- دهرویه، ابراهیم؛ اشرفی، مجید؛ گرگانی دوجی، جمادوردی؛ و خوزین، علی. (۱۳۹۸). تاثیر ویژگیهای رفتاری و اخلاقی بر تصدی و تصمیم‌گیری مدیران مالی (مورد مطالعه: بانک کشاورزی). پژوهش های اخلاقی، ۳۸(۱۰)، ۱۳۹-۱۷۲.
- رضائیان، علی؛ حسن زاده سروستانی، حسین؛ و نویسنده مسئول: سیمپاری، محمدرضا. (۱۳۹۸). چارچوب عملیاتی مدیریت مالی شخصی مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری آیت‌الله خامنه‌ای. تحقیقات مالی اسلامی، ۱۷(۹)، ۶۹-۱۱۰.
- عابدی جعفری، حسن؛ تسلیمی، محمد سعید؛ فقیهی، ابوالحسن؛ و شیخ زاده، محمد. (۱۳۹۰). تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده های کیفی. اندیشه مدیریت راهبردی، ۱۰(۵)، ۱۵۱-۱۹۸.
- فرهی، علی؛ سنجقی، محمدابراهیم؛ سلطانی، محمد رضا؛ و محمدیان، یالله. (۱۳۹۵). طراحی الگوی فرهنگ جهادی یکی از نهادهای انقلاب اسلامی. پژوهش های مدیریت منابع انسانی، ۲۴(۸)، ۵۳-۸۴.
- قالیباف اصل، حسن؛ محمدی، شاپور؛ و قدک فروشان، مریم. (۱۳۹۳). بررسی رابطه شتاب و وضعیت نقدشوندگی بازار سهام در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش های مدیریت در ایران، ۱۰(۱۸)، ۱۸۱-۱۹۴.
- مرادی باصیری، امین (۱۳۹۳). تحلیل انتقادی الگوی متعارف آموزش مالی شخصی، پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، تهران، ایران.
- مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی. (۱۳۹۸، ۲۷ دی). خطبه‌های نماز جمعه تهران [پایگاه اطلاع‌رسانی]. بازیابی از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۴۴۶۹۵>
- مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی. (۱۳۹۲، ۲۰ اسفند). بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی [پایگاه اطلاع‌رسانی].
- مصلح شیرازی، علی نقی؛ نمازی، محمد؛ محمدی، علی؛ و رجبی، احمد. (۱۳۹۳). نگرش رفتاری، رویکردی نوین در مدل سازی تصمیمات سازمانی (مورد مطالعه: مدیران صنایع استان فارس). چشم انداز مدیریت صنعتی، ۱۴(۴)، ۴۷-۶۷.

نصیری، سیده زهرا؛ و کامیابی، یحیی. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر تمایلات و رفتار معاملاتی سرمایه‌گذاران فردی بر بازده مازاد: الگوی تجدیدنظرشده فاما و فرنچ. مدیریت دارایی و تامین مالی، ۲۷(۷)، ۹۷-۱۱۶.

منابع انگلیسی

- Hilsenrath, E.J. (۲۰۰۴). Belief in Efficient Valuation Yields Ground to Role. - Google Scholar. Wall Street Journal. (۱۸) ،
- Braun, Virginia; & Clarke, Victoria. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2). <https://doi.org/10.1191/1478088706qp0630a>
- Garcia, Maria Jose Roa. (2013). financial education and behavioral finance: new insights into the role of information in financial decisions - Garcia - 2013 - Journal of Economic Surveys - Wiley Online Library. *Journal of Economic Surveys*, 2(27), 297-315.
- Hirshleifer, David. (2015). Behavioral Finance | Annual Review of Financial Economics. *Annual Review of Financial Economics*, (7), 133-159.
- Holloway, Immy; & Todres, Les. (2003). The Status of Method: Flexibility, Consistency and Coherence. *Qualitative Research*, 3(3), 345-357. <https://doi.org/10.1177/1468794103033004>
- Iivari, Juhani; & Iivari, Netta. (2011). The relationship between organizational culture and the deployment of agile methods. *Information and Software Technology*, 53(5), 509-520. <https://doi.org/10.1016/j.infsof.2010.10.008>
- Knoll, Ma. (2010). The role of behavioral economics and behavioral decision making in Americans' retirement savings decisions. Retrieved November 14, 2020, from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21261167/>
- Pompian, Michael M. (2011). *Behavioral Finance and Wealth Management: How to Build Investment Strategies That Account for Investor Biases*. John Wiley & Sons.
- Ramiah, Vikash; Xiaoming, Xu; & Imad, A. Moosa. (2015). Neoclassical finance, behavioral finance and noise traders: A review and assessment of the literature - ScienceDirect. *International Review of Financial Analysis*, (41), 89-100.
- Statman, Meir. (2014). Behavioral finance: Finance with normal people - ScienceDirect. *Borsa Istanbul Review*, 2(14), 65-73. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.bir.2014.03.001>
- Hilsenrath, E. J. (2004). Belief in Efficient Valuation Yields Ground to Role of Irrational Investor: Mr Thaler Takes on Mr Fama. *Wall Street Journal*, 18.
- Boyatzis, R. E. (1998). Transforming qualitative information: Thematic analysis and code development. sage.
- Attride-Stirling, J. (2001). Thematic networks: an analytic tool for qualitative research. *Qualitative research*, 1(3), 385-405.